

Міністерство освіти і науки України
Сумська обласна рада
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ

СХВАЛЕНО

Вченою радою КЗ СОШПО

Протокол № 8 від 29.09.2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КЗ СОШПО від 04.10.2022 № 116-ОД

В.о. ректора КЗ СОШПО

Юрій НІКІТІН

**ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ АКАДЕМІЧНИХ, НАВЧАЛЬНО-
МЕТОДИЧНИХ ТА НАУКОВИХ ТЕКСТІВ НА НАЯВНІСТЬ
ПЛАГІАТУ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Порядок перевірки академічних, навчально-методичних та наукових текстів на наявність плагіату (далі – Порядок) розроблений відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (редакція від 24.09.2022 № 2457-IX), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (редакція від 16.09.2022 № 2471-IX), «Про наукову і науково-технічну експертизу» від 10.02.1995 № 52/95-ВР (редакція від 16.10.2020 № 124-IX), «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 № 3793-VII (редакція від 05.01.2022 № 1965-IX), Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV (редакція від 01.08.2022 № 1591-IX), Рекомендацій щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо) (лист МОН від 15.08.2018 №1/11-8681), Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти, Кодексу академічної доброчесності Комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – Інститут, КЗ СОШПО), Положення про Комісію з питань академічної доброчесності, Положення про запобігання та порядок виявлення академічного плагіату, Статуту Інституту, інших нормативно-правових актів, з метою запобігання плагіату (текстових запозичень) у наукових, науково- та навчально-методичних працях працівників Інституту та академічних текстах здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

1.2. Порядок є складовою нормативної бази системи внутрішнього забезпечення якості освіти у Комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – Інститут).

1.3. Мета.

1.3.1. Урегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в наукових, науково-методичних та навчально-методичних працях працівників Інституту.

1.3.2. Урегулювання процедури виявлення та запобігання плагіату в роботах здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

1.3.3. Підвищення якості наукової та навчально-методичної роботи педагогічних та науково-педагогічних працівників Інституту.

1.3.4. Сприяння впровадженню практики належного цитування.

1.3.5. Дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. *Автор* – фізична особа, творчою працею якої створено твір, науковий доробок.

2.2. *Адміністратор антиплагіатної системи* – є контактною особою між закладом освіти та організацією, що надає послуги з технічного забезпечення процедури перевірки робіт на наявність плагіату (далі – Адміністратор).

2.3. *Академічна доброчесність* – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.4. *Академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

2.5. *Етика академічних взаємовідносин* – сукупність встановлених і визнаних освітньою та науковою спільнотами правил моралі здобувачів вищої освіти, працівників Інституту.

2.6. *Ілюстративне запозичення* – відтворення ілюстрації з першоджерела.

2.7. *Науковий результат* – нове наукове знання, одержане в процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень та зафіксоване на носіях інформації. Науковий результат може бути у формі звіту, опублікованої наукової статті, наукової доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, наукового відкриття, проєкту нормативно-правового акту, нормативного документа або науково-методичних документів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову, тощо.

2.8. *Оприлюднення твору* – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

2.9. *Парафраза* – переказ, виклад першоджерела своїми словами.

2.10. *Першоджерело* – безпосереднє джерело певних відомостей або оригінальна основоположна праця (опублікований текст інших авторів), що містить первинну інформацію.

2.11. *Потенційний конфлікт інтересів* – наявність в особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

2.12. *Самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

2.13. *Твір (робота, матеріал)* – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді в мережі Інтернет (монографія, підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, бюлетень, методичні рекомендації, автореферат і рукопис дисертації (дисертаційна робота), магістерська чи бакалаврська робота, курсова робота чи проєкт, реферат, есе, контрольна робота, електронна презентація тощо).

2.14. *Текстове запозичення* – дослівне відтворення тексту першоджерела.

2.15. *Унікальність тексту твору (роботи, матеріалу)* – наявність у творі (роботі, матеріалі) текстів, таблиць, ілюстративних матеріалів, в якій відсутні текстові запозичення та парафрази.

2.16. *Цитата* – порівняно стислий уривок із літературного, наукового чи будь-якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, що використовується, із обов'язковим посиланням на його автора й джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.17. *Унікальність твору (роботи, матеріалу)* – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального обсягу матеріалу.

3. ВИДИ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Відтворення в тексті наукових, науково-методичних та навчально-методичних праць працівників Інституту, роботах здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:

3.1. Без змін, із незначними змінами (із коментарями, примітками, бібліографією, переліком джерел, додатками до основного тексту) або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

3.2. Повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

3.3. Наведених в іншому джерелі цитат із третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

3.4. Наведеної в іншому джерелі інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, із якого джерела взята ця інформація.

3.5. Оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів.

4. ПЕРЕЛІК РОБІТ, ТЕРМІНИ ЇХ ПЕРЕВІРКИ НА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1. У Інституті перевірці на академічний плагіат підлягають:

- роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- наукові, науково-методичні та навчально-методичні праці працівників Інституту;
- роботи, що вимагають рекомендації науково-методичної та вченої рад Інституту до друку та практичного використання.

4.2. Терміни перевірки вказаних робіт наступні:

- наукові, науково-методичні та навчально-методичні роботи – за тиждень до засідання експертної комісії науково-методичної ради Інституту;
- роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти – за 10 днів до засідання кафедри, на якому розглядається питання щодо рекомендації роботи до захисту;

4.3. Перевірка наукових, науково-методичних та навчально-методичних праць працівників Інституту, робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться за допомогою спеціалізованої програми перевірки на наявність академічного плагіату, рекомендованої МОН України.

4.4. Перевірку наукових, науково-методичних та навчально-методичних праць працівників Інституту здійснюють Адміністратор або завідувач бібліотекою за погодженням з Адміністратором.

4.5. Перевірка на академічний плагіат здійснюється Інститутом одноразово на безоплатній основі перед представленням матеріалів робіт для розгляду на засіданні кафедри або експертної комісії науково-методичної ради Інституту.

4.6. Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у форматах *.doc,*.docx.

5. ПЕРЕВІРКА РОБІТ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. Перевірка робіт здобувачів освіти на академічний плагіат здійснюється на основі внутрішньої бази документів Інституту та відкритих Інтернет-ресурсів програмно-обчислювальним комплексом StrikePlagiarism.

5.2. Перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на академічний плагіат проводиться на підставі заяви здобувача вищої освіти за формою, поданою у Додатку 1.

5.3. Перевірка на академічний плагіат здійснюється перед представленням матеріалів робіт для розгляду на засіданні кафедри.

5.4. Роботи, що підлягають перевірці на плагіат, надаються авторами в електронному вигляді у форматах *.doc, *.docx та не містять елементів захисту. Назва файлу подається в форматі «ПІБ_група_вид роботи.doc».

5.5. При написанні робіт відповідальна особа за дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти – науковий керівник, який слідкує за вчасністю: перевірки роботи; оформлення короткого, повного звіту, протоколу аналізу Звіту подібності.

5.6. Перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснюється з використанням супроводжуваних документів:

- Заяви про ознайомлення з правилами функціонування антиплагіатної системи в Інституті (Додаток 1);
- Протоколу аналізу Звіту подібності (Додаток 2);
- Заяви про оскарження щодо недопуску / неприйняття роботи до захисту (Додаток 3).

5.7. Роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які не пройшли перевірку на плагіат не допускаються до захисту.

5.8. Перевірка робіт на академічний плагіат здійснюється науковим керівником Інституту на безоплатній основі одноразово.

5.9. Попередня та повторна перевірка робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Інститутом здійснюється за рахунок здобувача освіти згідно з розрахунком витрат на повторну перевірку на наявність плагіату в роботі здобувача вищої освіти. Адміністратор перевіряє наявність квитанції про оплату послуги.

5.10. Попередню та повторну перевірку робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснює Адміністратор або завідувач бібліотекою за погодженням з Адміністратором.

5.11. Перевірка на академічний плагіат здійснюється у термін не більше 15 календарних днів. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються коротким та повним звітами і протоколом аналізу Звіту подібності.

5.12. Роботи, що мають неприйнятний рівень оригінальності тексту, повертаються здобувачам освіти на доопрацювання на термін не більше 5 календарних днів, після чого відправляються на повторну перевірку, яка здійснюється в термін не більше 3 робочих днів.

5.13. На основі пройденої перевірки робіт формується список допущених до захисту здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

5.14. Результати перевірки робіт, що були направлені на доопрацювання але суттєво не змінилися, передаються на розгляд Комісії з питань академічної

добросовісності (далі – Комісія), яка приймає остаточне рішення щодо факту порушення / непорушення академічної добросовісності.

5.15. Виконання науковим керівником перевірки робіт на наявність плагіату здійснюється у межах загального навантаження науково-педагогічних працівників.

6. ПЕРЕВІРКА НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНО- ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ ПРАЦІВНИКІВ ІНСТИТУТУ

6.1. Перевірка наукових, науково-методичних та навчально-методичних робіт працівників Інституту, що вимагають рекомендації вченої ради Інституту до друку (друку та практичного використання) мають бути перевірені на наявність у них академічного плагіату перед рекомендацією їх кафедрою або відділом до розгляду експертною комісією науково-методичної ради.

6.2. Перевірка наукових, науково-методичних та навчально-методичних робіт працівників Інституту проводиться автором / авторами, оформлюються протоколом аналізу Звіту подібності.

6.3. Результати перевірки на академічний плагіат враховуються при прийнятті кафедрою / відділом рішення про порушення клопотання щодо надання роботі рекомендації до друку та практичного використання.

6.4. У випадку низького рівня оригінальності тексту поданого рукопису, обов'язково проводиться його повторна перевірка після доопрацювання автором / авторами. Повторна перевірка (за встановленою процедурою) здійснюється у термін не більше 15 календарних днів із дня надходження виправленої версії рукопису.

6.5. Після завершення повного процесу перевірки рукописів на плагіат, включаючи повторну перевірку, сформовані короткий та повний звіти, протокол аналізу Звіту подібності зберігаються у авторів, на кафедрі / у відділі.

7. КРИТЕРІЇ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТВОРІВ ТА УМОВИ ВИЗНАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ ПРАВОМІРНИМИ

7.1. У системі запобігання академічного плагіату Інституту у якості критерію оригінальності наукових, науково-методичних та навчально-методичних робіт працівників Інституту, робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти використовується показник рівня оригінальності тексту у відсотках, отриманий за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат і зменшений на відсоток правомірних запозичень.

7.2. Виявлені у тексті робіт запозичення вважаються правомірними, якщо вони є:

- документами нормативно-правової бази;
- власними назвами – індивідуальними найменуваннями окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменуваннями установ, назвами праць, що досліджувалися в роботі, бібліографічними посиланнями на джерела та іншими усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань;
- належним чином оформлені цитування;
- самоцитування – фрагменти тексту, що належать автору поданої на перевірку роботи, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним в інших наукових роботах (наукових статтях, тезах конференцій тощо).

7.3. Для наукових, науково-методичних та навчально-методичних робіт працівників Інституту, робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти рекомендованою є наступна шкала оцінювання залежно від коефіцієнта подібності у творі (табл. 7.3.1).

Таблиця 7.3.1. – Коефіцієнт подібності у творі

Коефіцієнт подібності	Рівень	Рекомендована дія
Не більше 30 %	Високий	Виявлені в роботі запозичення є сумнівними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту
Від 31 % до 80 %	Середній	Виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання
Понад 81 %	Неприйнятний	Виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

8.1. Учасники освітнього процесу несуть відповідальність за порушення академічної доброчесності відповідно до вимог законодавства України.

8.2. Відповідальність за якість наукових, науково-методичних та навчально-методичних робіт працівників Інституту несуть їх автори.

8.3. Відповідальність за якість роботи здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти несуть здобувач вищої освіти та науковий керівник.

8.4. Факт настання відповідальності за академічний плагіат у наукових, науково-методичних та навчально-методичних роботах працівників Інституту, роботах здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти визначається Комісією.

8.5. На засідання Комісії запрошується особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності. Про дату, час і місце проведення засідання особа, відносно якої розглядається питання про порушення академічної доброчесності, попереджається щонайменше за два дні.

8.6. Особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності, має право ознайомитися з матеріалами щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, надати усні та / або письмові пояснення (обґрунтування з підтвердженням – у заяві про оскарження щодо недопуску / неприйняття роботи до захисту) чи відмовитися від надання будь-яких пояснень.

8.7. Рішення Комісії приймається відкритим голосуванням і вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні.

8.8. За результатом проведеного засідання Комісія готує висновок щодо підтвердження чи спростування факту порушення академічної доброчесності та надає пропозиції щодо вживання відповідних заходів.

9. ЗАВДАННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ ВІДПОВІДАЛЬНИХ ОСІБ

9.1. Обліковий запис Адміністратора антиплагіатної системи створюється представником компанії ТОВ «ПЛАГІАТ». Відкриття облікового запису завідувачу бібліотеки науковим керівникам та авторам проводиться Адміністратором антиплагіатної системи.

9.2. За підготовку файлів робіт, що підлягають перевірці, відповідають автори роботи.

9.3. Під час підготовки файлів робіт забороняється використовувати будь-які способи обману сервісів перевірки на академічний плагіат, зокрема:

- заміна текстових символів на візуально ідентичні зображення;
- заміна окремих букв одного алфавіту на аналогічні за написанням букви іншого алфавіту (наприклад, заміна кирилических букв «АаВЕеІіКМНОоРрСсТтУХх» на відповідні латинські та навпаки);
- вставка додаткових текстових символів, які візуально не видимі.

У випадку виявлення факту спроби обману під час перевірки на наявність академічного плагіату в поданих роботах готується протокол аналізу Звіту подібності, і така робота не приймається до розгляду.

9.4. Перевірка на академічний плагіат проходить за такою процедурою:

- перевіряючий авторизується в Інтернет-сервісі перевірки на плагіат;
- завантажує файли робіт на сервер Інтернет-сервісу через відповідний

Вебінтерфейс;

- перевіряє завантажені файли робіт;
- за необхідності вносить корективи у звіт;
- зберігає на локальних носіях розширені електронні звіти щодо результатів перевірки.

9.5. Автор / автори несуть відповідальність:

- за невідповідність поданих паперових та електронних версій робіт;
- за подання в звіті недостовірної та неправдивої інформації;
- за несвоєчасну перевірку роботи на плагіат та формування звітів подібності за умови недотримання термінів подачі тексту роботи.

9.6. Адміністратор має право делегувати покладені на нього обов'язки на інших відповідальних осіб (завідувача бібліотеки, тощо).

9.8. За форс-мажорних обставин термін перевірки роботи може зміститися на невизначений строк.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Порядок перевірки академічних, навчально-методичних та наукових текстів на наявність плагіату вводиться в дію наказом ректора на підставі рішення вченої ради Інституту.

10.2. Зміни та доповнення до Порядку перевірки академічних, навчально-методичних та наукових текстів на наявність плагіату вводяться в дію наказом ректора на підставі рішення вченої ради Інституту.

Завідувачу кафедри
Комунального закладу
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти

здобувача другого
(магістерського) рівня вищої
освіти

Заява

Цим я підтверджую, що був проінформований про правила функціонування антиплагіатної системи у Комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, які стосуються перевірки оригінальності робіт. Заявляю, що згоден на обробку моїх робіт*, а також їх архівування у базі даних програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism відповідно до прийнятої в Інституті процедури перевірки робіт на наявність плагіату.

Крім цього, заявляю, що подана для перевірки електронна версія моїх робіт співпадає (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис

* Під обробкою розуміється порівняння змісту роботи, переданої на перевірку в програмно-обчислювальний комплекс StrikePlagiarism.com для виявлення фактів запозичення, створення звіту подібності та архівування в базі даних з метою подальшого порівняння з майбутніми роботами.

Завідувачу кафедри
Комунального закладу
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти

Автора

Заява

Цим я підтверджую, що був проінформований про правила функціонування антиплагіатної системи у Комунальному закладі Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, які стосуються перевірки оригінальності робіт. Заявляю, що згоден на обробку моїх робіт*, а також їх архівування у базі даних програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism відповідно до прийнятої в Інституті процедури перевірки робіт на наявність плагіату.

Крім цього, заявляю, що подана для перевірки електронна версія моїх робіт співпадає (ідентична) з друкованою.

Дата

Підпис

* Під обробкою розуміється порівняння змісту роботи, переданої на перевірку в програмно-обчислювальний комплекс StrikePlagiarism.com для виявлення фактів запозичення, створення звіту подібності та архівування в базі даних з метою подальшого порівняння з майбутніми роботами.

Протокол аналізу Звіту подібності

Автор: _____

Назва: _____

Науковий керівник: _____

Підрозділ: _____

Коефіцієнт подібності 1: _____

Тривога: _____

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- виявлені в роботі запозичення є сумнівними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту;
- виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання;
- виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту.

Обґрунтування:

.....
.....
.....

Остаточне рішення щодо допуску до захисту, включаючи обґрунтування:

.....
.....
.....

Заявляю, що я ознайомився (-лася) з повним Звітом подібності, який був згенерований StrikePlagiarism.com щодо моєї роботи.

Підпис магістранта

Дата

Підпис наукового керівника

Підпис завідувача кафедри

Голові Комісії з питань
академічної доброчесності
Комунального закладу
Сумський обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти

Автора

Заява

Заявляю, що робота « _____ »

виконана мною особисто. Прошу розглянути оскарження щодо недопуску / неприйняття цієї роботи до розгляду, оскільки вона не порушує авторські права третіх осіб відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», не містить навмисні текстові спотворення як передбачувані спроби укриття запозичень, а виявлені запозичення не є академічним плагіатом.

Підтвердження:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Дата

Підпис